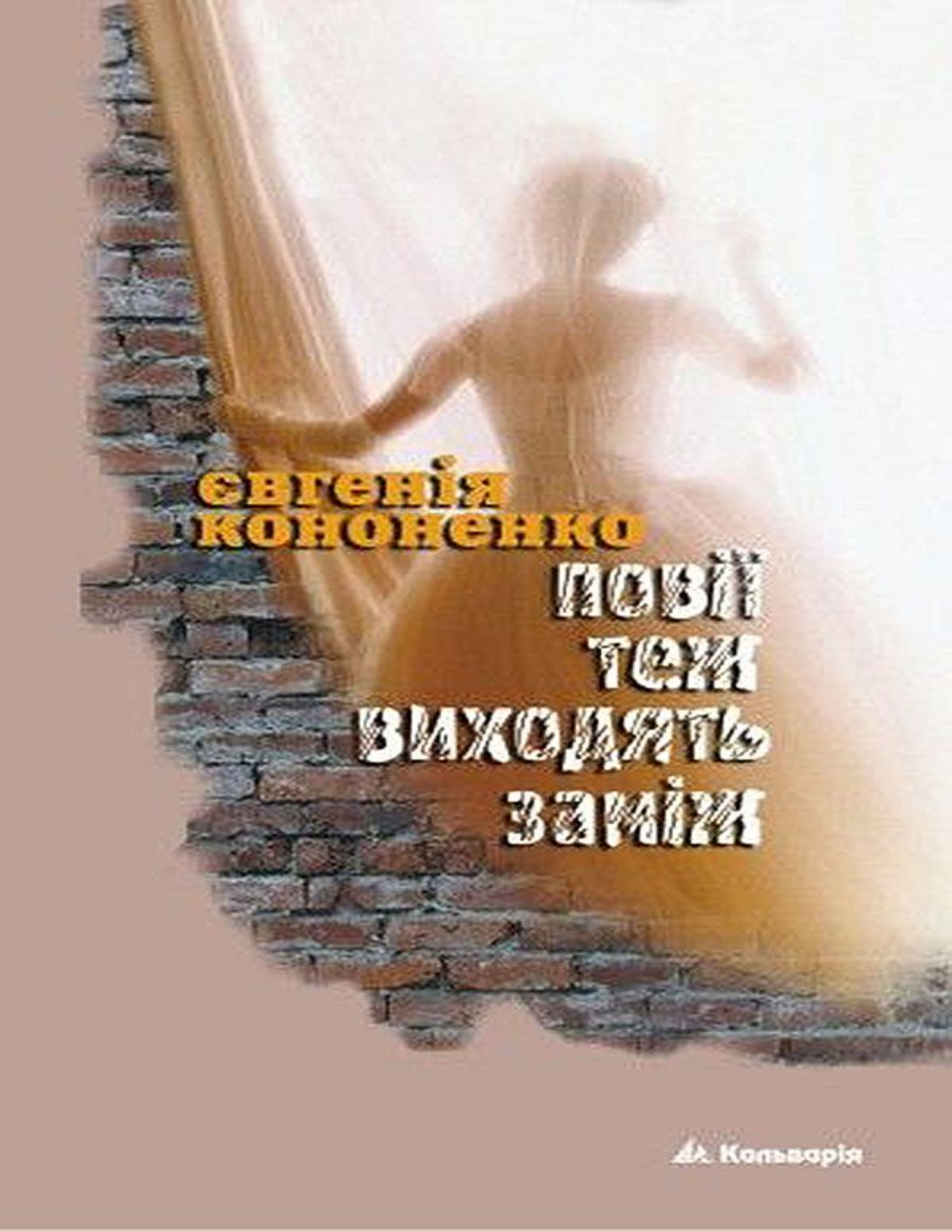

Повії теж виходять заміж

КУПИТИ

Назва цієї збірки новел не менш оманлива, ніж варіанти долі багатьох її героїнь. Заміжжя і побут гнітять їх, залишаючись чи не єдиною реальністю, на яку можна сміливо опертися у житті, сповненому короткотривалих почуттів та довготривалих переживань. Зріз життя не одного покоління, події, що відбуваються за лаштунками дверей багатьох помешкань та на вулицях Києва. Виживання у «новій» столиці незалежної України в умовах «дикого ринку», спорадичні вояжі на Захід, іноді під приводом службовим, іноді - інтимним, а часто під обома...

**ЄВГЕНІЯ
КОНОНЕНКО**

**ПОВІЙ
ТЕЖИ
ВИХОДЯТЬ
ЗАМІЖ**

Анотація

Назва цієї збірки новел не менш оманлива, аніж варіанти долі багатьох її героїнь. Заміжжя і побут гнітять їх, залишаючись чи не єдиною реальністю, на яку можна сміливо опертися у житті, сповненому короткотривалих почуттів та довготривалих переживань. Зріз життя не одного покоління, події, що відбуваються за лаштунками дверей багатьох помешкань та на вулицях Києва. Виживання у «новій» столиці незалежної України в умовах «дикого ринку», спорадичні вояжі на Захід, іноді під приводом службовим, іноді — інтимним, а часто під обома...

Усі права застережені. Переклади, відтворення або передача будь-якої частини цього видання у будь-якій формі і будь-яким способом категорично заборонені без письмової згоди ТОВ «Кальварія».

ISBN 966-663-101-6

© Євгенія Кононенко, текст, 2004

© «Кальварія», 2004

Частина перша. "Там"

Повії теж виходять заміж

Він прокинувся, бо хтось торкнувся його потилиці. Жіноча рука ніжно скуйовдила його волосся. Це був сон. Ні зображення, ні звуку.

Тільки дотик, від якого він прокинувся. Співають птахи. Господи, як вони співають, здивовано подумав він і перевернувся у своєму великому самотньому ліжку. Ще дуже рано. Ще можна спати. Співають птахи. Співають гамірно і незвично як на велике старе місто. Ця земля понад тисячу років вимощена бруківкою, забудована кам'яними спорудами. А птахи заливаються, як у весняному лісі. Давно йому не було так сумно і так добре. Це було позавчора, ні, два дні тому, так, це було у вівторок, у вівторок. Він був там, на Нижній Шельді, де вже не одне століття горять червоні ліхтарі. Він сам не знає, чому пішов туди. Кожен самотній мужчина бував тут. Він не знає, чому пішов саме до тієї, з довгим прямим волоссям. Мабуть, тому, що ліворуч і праворуч від неї сиділи гладкі пишнокосі дівчата, які викликали огиду.

Він пішов до неї, і хтось заповідливо опустив штору на її вікні. Він не пам'ятає, що вони робили на її ліжку з білизною, обшитою рожевими бантами, і чи взагалі робили щось. Лише пам'ятає, як вона обережно торкнула його потилицю, розвихрила його волосся. Той жест не належав до її обов'язків. Жодна жінка за все його більш ніж сорокарічне життя не пестила його так.

Він рвучко підвівся на ліжку. А чому вона стала повією? І взагалі, чому жінки стають повіями? Звідки вона? Він пам'ятає,

так, так, він це напевне пам'ятає: вона не розуміла, коли він заговорив по-фламандськи. Не розуміла й англійської. Цікаво, вона щовечора сидить там же? Він виліз із ліжка і покатуляв до ванни, хоча було ще дуже рано.

Його спальня на горішньому поверсі. Нижче, одна над одною ще дві великі нежилі кімнати. Цей давній в одне вікно завширшки будинок, затиснутий двома кам'яницями в провулку неподалік від Кайзерлаан, він отримав у спадок.

Його дід і бабуса по батьківській лінії не пішли до будинку для старих, до останніх днів топтали ці рипучі сходи й обидва померли якщо не одного дня, то, здається, одного місяця. У вітальні-кухні-передпокої висять ностальгійно гарні дуже якісні фотокартки часів їхньої юності і вельми примітивні зразки малярства. Він мешкає тут уже п'ятий рік та ніяк не спроможеться винести з дому ці бездарні картини. Але тоді конче доведеться щось робити зі стінами, бо світлішатимуть місця, багато років прикриті картинами.

А він звик до цих стін і до цих світлин, та й, власне, до цих убогих пейзажів і натюрмортів.

Запахло кавою, і хрусткі тости вже готові. Він звично розстелив на великому столі вишиту серветку, поставив на неї свій сніданок. Тільки шоста. Навіщо він встав так рано?

Тому що співали птахи. Він відчинив скляні двері, що виходили у крихітний садочок за будинком. Скоро можна буде снідати просто неба. Треба буде витягти з комори столик і два плетені крісла.

Весь день він перебував у стані загостреного відчуття речей і дотиків, йому не хотілося спати, хоча він встав так рано. Зазвичай, якщо, траплялось, прокидався о п'ятій, засинав на ходу і не володів собою. Сабіна з відділу реклами принесла йому текст до відеоряду про лінію по догляду за волоссям, вона вважала, все треба змінити, бо їхні вироби повинні входити у

підкірку бельгійського споживача, вона випорснула із синього балончика на свої руки біле шумовиння і почала втирати його у коси, а він дивився на веснянки на личку Сабіни так, ніби вперше побачив жінку.

Йон ван Сар запросив поїхати з його родиною на вікенд у Брескенз, і він відповів дуже непевно. Він знав, що Йон полюбляє, коли він їздить з його родиною на вихідні, інакше ні Йон, ні його дружина Рея не розмовляли протягом вікенду — просто не могли знайти у рідній мові жодного слова, аби хоч щось сказати одне одному. Він дивився на чашку в руці у Йона і згадував, що її йому подарували на двадцятиліття роботи у фірмі. Ще трохи — і він заслужить таку ж посудину з такого ж сервізу. В п'ятницю всі думають про вікенд, тим більше розпочалася весна. А він сьогодні ввечері знов піде ТУДИ — хто може заборонити йому піти подивитись на тих жінок? ... Він побачив біль в очах повії, коли вона спустила з плічок бретельки, і жестом наказав: не треба. Вона перелякано глянула на нього. Згодом він зрозумів: ті, хто не хотів традиційних послуг, вимагали збоченських, які оплачуються дорожче, але й важче виконуються.

— Ремко, — вказав він на себе.

— Анжела, — відповіла вона.

Він подивився на спущені штори й обережно торкнувся її довгого прямого волосся. Вона роздратовано закинула розплетені коси за спину і здивовано подивилась на нього.

Він простяг їй дві з половиною тисячі франків, вона одразу ж повернула йому одну, і він зрозумів, що вона не може мати грошей більше, ніж коштують її послуги, надлишок в неї все одно заберуть. Він простяг їй свою візитівку, а вона пояснила жестами, що, мовляв, все одно не знайде його будинку. Вони сиділи поряд на її ліжку, вона була в робочій білизні, він — в

офісному костюмі з краваткою. Поруч з ним була та сама жінка, яка несподівано погладила його по голові.

— Анжела, — тихо вимовив Ремко.

— Анжела тут, — потвердила вона рухом і додала, — My name is Olena.

— From Russia? Polonia?

— Oukraina, — відповіла вона.

А потім він ходив до неї декілька вечорів, і платив їй, і не вимагав від неї послуг, а одного вечора в Анжели-Олени була спущена штора, яка невдовзі піднялася, і вона була готова приймати наступного, наприклад, його, дивного клієнта, що платить і не користує з того. Але того разу, зайшовши до неї, він запропонував їй іти з ним. Вона заперечливо захитала головою, показала, що в неї тільки білизна, іншого одягу тут нема. Але дівчина розуміла, що це — неймовірний шанс, такого більше не буде... Їй нема чого втрачати. Місяць тому тут був чоловік з Росії, він прийшов убити свою дочку, яку неймовірним чином знайшов саме в антверпенській малині. Правда, казали, що то не її батько, помилився, старий. Діда спустили в Шельду, нікого він тут не перевиховає, старий козел, охоронець Зураб казав, нехай посольство Росії шле які завгодно ноти, він тут був нелегально, а каламутна Шельда і не таких приймала у свої блювотні глибини. А ще один білорус. Той навпаки прийшов сюди рятувати свою доньку. Старий партизан увійшов до вітрини, ніби клієнт, і потяг за собою своє дитя просто в прозорій сорочці з сердечками на грудях.

Албанські охоронці схопили обох. Це ж треба було пройти всі бардаки Польщі й Німеччини, знайти дитину тут і опинитися з нею на дні тієї ж Шельди. Ця брудна каламутна ріка стільки знає, а сама така неглибока, під нею прокладено кілька транспортних тунелів. Хто напише літопис антверпенських червоних ліхтарів кінця XX століття?

Олена зуміла пояснити Ремку, що завтра о дванадцятій дня вона буде в кафе біля Гранд-базару. Потім він дивувався, що потрапив у потрібне кафе, бо і крамниць системи Grandbazaar і кав'ярень біля них в Антверпені багато... Дівчата без косметики у звичайному вбранні сиділи за столиком. Разом з ними було двоє кремезних хлопців. Олена помітила його і підсіла. Ймовірно, вона знала, що це більш-менш безпечно. Її волосся було закладене на потилиці, а сама вона була в сірому костюмі з вишитим носовичком, що визирав із нагрудної кишеньки... В цьому ж одязі вона й увійшла у його будинок. Вона не звернула уваги на фотокартки, проте захоплено завмерла перед картинами, і Ремко подумав, що, мабуть, не такі вже вони й незугарні, добре, що він їх залишив.

А далі його донедавна спокійне, майже безподієве життя наповнилось неймовірними турботами, які йому ще й досі не набридли. Ніхто не прийшов по Анжелу до нього ні того дня, коли він привів її до себе, ні наступного, ні згодом. Він ходив до свого офісу, а вона лишалася вдома, подовгу милася в душі, намагалася щось робити, де все було розраховано на відсутність жінки. А ввечері вони сиділи одне навпроти одного у нижній кімнаті, і він намагався вчити її своєї мови, й іноді справа йшла добре, а інколи вони налітали на якийсь страшний підводний риф, і вона зненацька вигукувала якісь жахливі фламандські фрази, що затримались в її пам'яті, щось на кшталт «Ширше ноги, суко!»

Першого ж дня вона відтяла кухонним ножом своє довге пряме волосся, яким приваблювала клієнтів, сидячи у вітрині, і він намагався відвести її до перукарні, щоб підрівняти, але вона відмовлялася, боялася вийти з будинку, він намагався пояснити, що з ним їй нема чого боятися, але вона плакала і не йшла. А ще вона плакала вночі. І старий напівпорожній дім розносив відлуння її ридання.

Вона спала, а точніше не спала в кімнаті поверхом нижче, і коли він не витримував і йшов до неї, щоб заспокоїти її, вона, думаючи, що він прийшов за тим самим, починала безпорадно натягати ковдру на голову... Їй були потрібні документи, консультації лікаря, психолога, юриста. Він розумів, що сам не впорається з її проблемами, і звернувся до свого колеги Йона, брат якого був журналістом. Той порадив інших людей. Колеги і друзі виявили до нього несподівану увагу і навіть велику людську доброту. Всі вони втомився від одноманітності свого ситого життя, і, допомагаючи Ремку, відчували себе мало не героями детективного роману.

Найважче було здобути документи для Олени. Спочатку йому відмовили в усьому і в мерії, і в поліції.

— Коли вона без паперів сиділа у вітрині на Нижній Шельді, вас воно не цікавило! Бо ви теж ходили по її послуги! — несамовитів Ремко.

— Яке ви маєте право! — обурювався префект поліції, зрадливо червоніючи, — я можу дати їй посвідку на проживання, тільки якщо ви візьмете з нею шлюб. Інакше в мене немає підстав. Ви будете це робити?

— Так, я зроблю це! — вигукнув Ремко, несподівано для себе.

— Тоді мені потрібен її паспорт. Підіть до її господарів і заберіть паспорта. Вони мають його.

Вони з Йоном і його братом Стефаном ходили і на Нижню Шельду, і далі, в інші місця, і дійшли до Бьоманса, який жив на Мейр, він знаходився біля верхівки, що керувала тим королівством розпусти. Це не вперше, коли хтось із бельгійців чи голландців бере дівку звідси. Ні, Бьоманс не чинить злочину, у Бельгії легальна проституція.

Але йому не треба матеріалів у пресі про діяльність його установ. А якщо вам потрібна повія, ваша воля, ведіть її хоч до вівтаря Notre-Dame d'Anvers.

Коли Ремко нарешті здобув паспорт Олени Драган, то побачив у ньому німецьку візу на два тижні, термін якої закінчився три роки тому. Потім були візити до мерії і до поліції, йому обіцяли й не виконували обіцяного, він розгублювався, повертався додому знервований, а Олена в ці дні плакала вночі ще гучніше, і він почав давати хабарі, і нарешті їм призначили день реєстрації шлюбу. Ремко подумав, що, власне, й досі не робив Олені пропозиції, і знайомив її зі своїми батьками, з якими не бачився років п'ять, так, від похорону бабусі.

А ще він знайшов психоаналітика, жінку, яка говорила російською, хоча й погано. Меврау Хетцель була покликана виявляти і лікувати заховані душевні травми. Двічі на тиждень Ремко привозив Олену до Хетцель, щоб вона засинала на шкіряній кушетці і щось говорила уві сні. А потім лікарка аналізувала почуте під гіпнозом.

— Хто така Емма Карлова? — запитував Ремко, — це жінка, яка продала тебе до борделю? ... Емма Карлівна була комірником на їхній фабриці, що вже давно працювала, як мокре горить, одначе співробітників чомусь не розганяли, і вони щодня приходили до тих цехів, зрідка робили якусь незрозумілу роботу, але переважно тинялися поміж мертвими іржавими верстатами і не знали, що чинити у цій мертвій іржавій країні, де все стояло, не було ні роботи, ні грошей, ні життя, ні смерті. А тут іще Емма Карлівна, радянська німкеня, яка періодично навідувалася на свою історичну батьківщину, підкидала хмизу до вогню:

— Бідні ви, бідні дівчата! Якби ви бачили, як живе Німеччина! Які там йогурти! І головне, вдвічі дешевші, ніж тут! А як-кі там сосиски! Це не те лайно, що ви його купуєте в день зарплатні на Святошинському ринку! Це смак Європи!

Німці завжди славилися сосисками! А ви навіть не знаєте, що таке справжні сосиски!

Емма Карлівна діставала дівчат до живого. Вони дражнили її Ельзою Кохівною або Справжньою Сосискою (скорочено СС). Емма Карлівна лютувала, зі сльозами в голосі захищаючи своїх співвітчизників:

— Ніякі вони не фашисти! Не бачили нічого, то й мовчіть!

Мене один гер...

— Хер, — пирскали дівчата.

— Зовсім не те! Мене один німецький пан — йому років сімдесят, він саме з того покоління... то він віз мене на своєму фольксвагені кілометрів сорок! Йому було не по дорозі! Але він мене підвіз прямо до будинку тьоті Хельги!

Ви собі таке можете уявити? Щоб ваш український жлоб і раптом підвіз задурно? А той німець ні пфенінга не взяв! — І почастував справжньою сосискою, — заходилися дівчата сміхом.

— Тою, що між ногами!

— До чого тут сосиски! — вигукувала Емма Карлівна. — Справа не в сосисках! Справа в культурі! Тут ніколи не буде такої культури, як у Німеччині! О, чому я не народилась у Німеччині? Тільки там я відчуваю себе людиною!

Дівчатам бракувало пишномовства для полеміки з Еммою Карлівною. Але на допомогу приходив колишній інженер Юрій Чобіток.

— Лібе фрау Шварцмільх, — галантно звертався до неї Юрчик, — дозвольте поставити вам нескромне запитання.

В якій Німеччині ви б хотіли жити? За Бісмарка? За Вільгельма Другого? За Веймарської республіки? За Гінденбурга, коли в Німеччині був голод, так, голод, згадайте хоча б вашого співвітчизника Ремарка? За незабутнього Адольфа Алоїзича? Чи в повоєнній Тризонії, коли вся Європа плювала німцям у лице, а німецький патріотизм виявлявся у тому, щоб утертися і

мовчати? Я дам відповідь за вас, лібе фрау Шварцмільх. Ви б хотіли жити у сучасній заможній Німеччині. Але чому не у Франції, Швеції чи не у Бельгії? Там теж справжні сосиски!

Тут Еммі Карлівні бракувало аргументів для цивілізованої дискусії, і вона починала безпорадно кричати:

— Ви знаєте, Юро, скільки отримує на день людина вашого рівня у Німеччині? Які у неї перспективи? А які перспективи у вас?

— Ви говорите загальні місця, Еммо Карлівно. Про це пишуть в газетах. Як на мене, рот варто розкривати для того, щоб сказати те, про що ніхто не знає, — посміхався Юра Чобіток.

— Гаразд, я скажу про те, чого ви не знаєте, я скажу! — верещала Емма Карлівна, — я була в Німеччині у басейні!

— Ми теж бували у басейнах!

— У кахляній калюжі, що смердить хлоркою? А я була у ванні джакузі! Ви хоча б чули, що воно таке? Ти весь сидиш у бульбашках! А навколо бігають негри і носять соки! Ось вам усім! А у вас і води вдома нема!

Та хай що б говорила Емма Карлівна, треба було жити, а життя не було. Олена добре пам'ятає, як на Святошинському ринку їй важили три «несправжні» сосиски, і все не виходило на ті гроші, що були затиснуті в її кулаці, і продавщиця нарешті брутально вилаяла її і кинула злочасні сосиски у ящик позаду себе, і сказала, що більше не буде обслуговувати таких покупців. То була остання крапля. А потім було оголошення про роботу за кордоном. У Німеччині. Їй безкоштовно зробили паспорт і візу. Потім вона відробляла.

На околиці міста Блюменфельд. Казково гарне місто. Все старовинне, з білого каменю. Бордель був на околиці неподалік від траси («Як-кі в них автобани! Це казка, казка!» — стогнала, як під мужиком, Емма Карлівна). Культурні, відгодовані справжніми сосисками німаки замовляли дівок до автомобіля.

Вона працювала, а охоронець підсвічував ліхтариком. О, мій Боже, в них усіх було руде волосся, о те руде волосся, смердюче руде волосся на червоному гарячому тілі. ... Психоаналітик Меврау розповіла Ремкові про руде волосся, але вона не могла докопатися, яку роль відіграла в цій справі Емма Карлівна. Там, у Німеччині, Олена згадувала Емму Карлівну мало не щодня. Вона кусала кулаки і подумки кричала до комірниці: ось вони, ваші цивілізовані німці, чому вони не сплять зі своїми фрау, чому ходять сюди, до російських путан, чому намагаються піти не заплативши?! Вас би так в усі місця, лицем в руде волосся, ще раз, ще раз, насолоджуйтесь, відчувайте себе людиною, це ж вам не хохли, Еммо Карлівно, це ваші чистопородні фріци, і щоб вам теж платили через раз! І вона чула, як Емма Карлівна верещала у відповідь: не треба було ставати повією, Олено! Якщо вже пішла цією доріжкою, тут тобі буде і по пиці, і в пику, а ти ще хочеш, щоб тобі регулярно виплачували зарплатню!..

ЧИ МОЖНА НЕ ПЛАТИТИ ПОВІЙ? Це щоденне питання, яке поставало перед нею в усій його злободенності, виростало для Олени Драган до масштабів метафізики.

Якби протягом цих трьох років вона отримала ВСІ свої гроші, то, навіть сплативши податки, могла би модернізувати фабрику і зробити її прибутковою — Юра Чобіток розповідав їй, скільки для цього треба тисяч умовних одиниць. А вона, коли вже працювала в Антверпені, куди брали тільки дівчат з досвідом, мала лише тисячу дойчмарок і декілька тисяч бельгійських франків, вони так і лишилися в її шафі, ті криваві гроші, облиті слізьми і спермою. А скільки її грошей лишилося у тих, хто підкладав її під цивілізованих громадян Західної Європи! А скільки недоплатили самі цивілізовані громадяни, бо їм можна усе, навіть не платити за послуги, які отримали... — Її дуже мучить те, що їй багато недоплатили, — пояснювала Ремкові психоаналітка Хетцель, — якби вона прийшла до вас з

грошима, які заробила, то не відчувала би себе настільки неповноцінною. І тисячу дойчмарок і 15 тисяч бельгійських франків у Біблії в її шафці, вона часто говорить про них. Може, ви би зробили спробу забрати їх у її колишніх хазяїв?

Ремко пам'ятав, як важко було вирвати Оленин паспорт...

— Облиш ті гроші... Ті люди повелися з тобою дуже негарно. Але Меврау Хетцель каже, що ти про все забудеш, — заспокоював Ремко Олену.

Олена починала потроху розуміти мову. Їхнє спілкування поволі переставало нагадувати діалог принца й Елізи з казки Андерсена «Дикі лебеді». Вони обидва в дитинстві любили цю казку. То був перший момент особливого порозуміння між ними, коли обидва одночасно порівняли себе з тими казковими героями. Він навіть приніс їй мультик «Дикі лебеді» і прокрутив на відео. І вона усміхалася. Чи думав він колись, що настане день, і він радітиме з усмішки повії? Ремко мимоволі відчув гордість від того, що живе у вільній країні, де ніхто не заборонить йому одружитися з тією жінкою, з якою хочеться. ... Іде дощ. Настало літо, але ніяк не вдається вечеряти у садку. Вона вже кілька днів не плаче вночі. Ремко відчував, що Олена щось хоче сказати. І раптом таки сказала! Плутаючи дієвідміни і часи, але він зрозумів! Вона попросила його більше не возити її до Меврау Хетцель. Ця пані залазить в неї так глибоко, як і ВОНИ, тільки не туди, — вона показала, — а сюди, — вона вказала на серце. Так, так, звичайно! — зрадив він. У них тепер і так все буде гаразд! Вони більше не поїдуть до лікарки!

Вони стоять поряд біля дощового вікна і дивляться на тьмяний Антверпен. Олена вперше вдячно схилила голову йому на плече, а потім нагло відсахнулася. Але він щасливий, і він уперше легенько поклав їй руку на плече, і вона не здригнулася. Ще трошки, і вони стануть справжнім подружжям, і в них буде

дитина. А вона полегшено думала про те, що дасть Бог, Ремко не добереться до найстрашнішої таємниці на дні її долі.

А там, на тому дні, була не Емма Карлівна з її примітивною апологією німецького способу життя, а її вправний опонент Юрко Чобіток. Саме він привів на фабрику випускницю середньої школи Оленку Драган. Тоді були надії, що підприємство переорієнтується, перепрофілюється і запрацює на повну потужність, засипаючи своїм унікальним товаром всю Україну, а далі буде видно. Але справа не пішла, і виявилось, що Емма Карлівна мала рацію: в цій країні все тільки іржавіє і смердить сечею.

А Олені було вісімнадцять років, потім дев'ятнадцять, три свої дні народження вона відсвяткувала на фабриці. Вона була закохана в Юрка Чобітка ще з дванадцяти років, коли він ще студентом заходив до них на чашку чаю і говорив, говорив, говорив, так розумно і вправно, тільки слухати і конспектувати. А одного дня він завів повнолітню Оленку до себе в порожню хату неподалік від фабрики. На погляд людства, все було банально, на погляд Оленки — неймовірно.

Вони зустрічались, була любов, усе було. Він розбудив в Олені такі вулкани пристрасті, з якими не зміг впоратись. І коли вона одного разу вчетверте почала горнутися до нього, Юрко, який зовсім не був хирляком, сказав їй:

— Ну ти й унікум! Ти могла б добре заробляти цим! Аби тебе хтось зумів добре розкрутити! І відтоді їй ввижались чоловічі руки і губи, не тільки його, Юрка Чобітка, а вабили інші обрії. Вона, на відміну від багатьох, знала, як саме працюватиме в Німеччині, і не боялась тої роботи. Адже вона їхала до цивілізованих людей, які вміють і платити за все, і охайно ставитись до жінки. Вона їхала їсти справжні сосиски, хай Емма Карлівна не нахваляється, що, мовляв, тільки вона спромоглася причаститися до світової цивілізації!..

Ремко готує вечерю. Він відкриває бляшанку із сосисками, ставить її грітися. Йому подобається накривати стіл на двох. Він розкладає підігріті сосиски в тарілки, дістає з холодильника з півдесятка соусів — вибирай, який сподобається. Сосиски без смаку й запаху, тільки з соусами їх можна проштовхнути всередину. Зі сміттевого баку світився німецький штрих-код 40 на бляшанці. Який поганий смак у Емми Карлівни! Тільки сліпий патріотизм може змусити вихваляти таке!

Після вечері Ремко дістає пляшку червоного вина, наливає собі й Олені, і вони з келихами в руках знову стають біля вікна. Білий Антверпен стає синім, запалюються вікна, блищать шпилі з флюгерами.

— Я люблю Антверпен, — говорив Ремко. — Я дуже щасливий, що мої дід і баба у важкі часи не продали цього дому.

Олена згадала рядки з поезії «Антверпен», які в дитинстві чула від студента Юрка Чобітка. Рядки вражали своєю незрозумілою дурістю і невідповідністю назві:

Опять надстройка рождает базис.

Лифтер бормочет во сне Гельвеция.

Интеллигенция обуржуазилась,

Родилась люмпен-интеллигенция.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ